

PROGRAME DE FINANȚARE ALE UNIUNII EUROPENE

- Sectorul protecției mediului -

**MINISTERUL MEDIULUI ȘI
GOSPODĂRIII APELOR**

17 Martie 2006

PROGRAME DE FINANȚARE UE

PRE-ADERARE

Trei instrumente financiare în România:

- PHARE
- ISPA
- SAPARD

POST ADERARE

- FONDUL DE COEZIUNE – Continuator ISPA
- FONDURI STRUCTURALE (**FEDR** - Fondul European pentru Dezvoltare Regională, **FSE** - Fondul Social European, **FEOGA** - Fondul pentru Orientare și Garantare Agricolă, **IFOP** - Instrument Financiar pentru Orientarea Pescuitului)

PRE-ADERARE

□ PHARE

- primul instrument financiar de pre-aderare
- asistă Europa Centrală și de Est în stabilirea instituțiilor democratice și a economiei de piață
- pentru perioada 2000 - 2006: 250 Mil. Euro/an

□ ISPA

- al doilea instrument financiar de pre-aderare
- asigură suport financiar pentru investiții majore în infrastructura de mediu și transporturi
- pentru perioada 2000 - 2006: 240-270 Mil. Euro/an

□ SAPARD

- al treilea instrument financiar de preaderare
- finanțează proiecte destinate dezvoltării rurale
- pentru perioada 2000 - 2006: 150 Mil. Euro/ an

ISPA pe scurt

- ❑ Instrument financiar de pre-aderare al UE, înființat prin regulamentul CE nr. 1267 din 21 iunie 1999
- ❑ Instrument de finanțare nerambursabilă, alături de PHARE și SAPARD
- ❑ Durata desfășurării programului: 7 ani, între 2000 și 2006
- ❑ Natura hibridă - asigură trecerea de la fondurile de preaderare (țările candidate) - la fondurile de postaderare (țările membre)
- ❑ Bugetul ISPA România: 20.0% - 26.0% din fondurile ISPA ale UE

ISPA Mediu în România

- **Măsurile ISPA în sectorul de mediu aprobate până în prezent au o valoare totală de 1,40 Miliarde Euro, din care grantul ISPA acoperă 1,02 Miliarde Euro:**
 - 28 de proiecte în sectorul infrastructurii de apă
 - 7 proiecte în sectorul managementului deșeurilor
 - 6 proiecte de asistență tehnică (pentru realizarea aplicațiilor de finanțare, întărire instituțională a instituțiilor publice și a beneficiarilor finali, etc.)
- **Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor coordonează, la acest moment, 3 asistențe tehnice ISPA:**
 - **Asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor în sectorul de mediu (nr. 2003 RO 16 P PA 013)** – pregătește aplicații pentru 15 județe (10 în sectorul de apă și 5 în sectorul de deșeuri)
 - **Asistență tehnică pentru întărirea capacității instituționale a beneficiarilor finali ISPA în sectorul de apă/apă uzată (nr. 2003 RO 16 P PA 012)** – asigură întărirea instituțională a operatorilor de apă din 20 de județe
 - **Asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor în sectorul de mediu (nr. 2005 RO 16 P PA 001)** - pregătește aplicații pentru 25 județe (15 în sectorul de apă și 10 în sectorul de deșeuri)

Phare CES 2004-2006

Obiective generale

- ❑ Dezvoltarea și implementarea programelor și politicilor multianuale pentru coeziune economică și socială prin proiecte de investiții în sectoarele prioritare, în conformitate cu Planul Național de Dezvoltare;
- ❑ Sprijinirea creșterii economice la nivel regional și național în vederea sporirii potențialului global al țării și al celor 8 regiuni și diminuării disparităților sociale și economice dintre regiuni;
- ❑ Dezvoltarea capacității instituționale a instituțiilor cu responsabilități în implementarea proiectelor de investiții;
- ❑ Crearea structurilor instituționale, administrative, de programare și implementare necesare pentru administrarea efectivă a Instrumentelor Structurale, în vederea realizării angajamentelor luate prin Capitolul 21 - Politica Regională și Coordonarea Instrumentelor Structurale.

Phare Coeziune Economică și Socială (CES) 2004-2006

Prioritatea D: Îmbunătățirea protecției mediului la nivel local și regional

Măsura A:

Îmbunătățirea protecției mediului la nivel local și regional prin:

- sprijinirea investițiilor din sectorul de mediu efectuate de către instituții publice sau private;
- întărirea capacității instituționale și dezvoltarea abilităților de administrare a schemelor de granturi sub Phare CES;
- pregătirea instituțiilor relevante pentru Fondurile Structurale.

Phare CES 2004

Proiecte sub Prioritatea D

- Schemă de investiții pentru proiecte mici de gestionare a deșeurilor (faza extinsă):
 - beneficiari eligibili: autoritățile publice din localitățile cu până la 50.000 locuitori din cele 7 regiuni care nu au beneficiat de Schema Pilot Phare CES 2003 (excepție: Regiunea 7 Centru)
 - valoare grant: 300.000-1.000.000 Euro
 - suma disponibilă: 3,123 Mil. Euro/regiune
 - Termen de depunere a aplicațiilor: **28 aprilie 2006**
- Schemă de granturi pentru pregătirea de proiecte, în toate sectoarele de mediu
 - beneficiari eligibili: autoritățile publice și IMM-urile din toate cele 8 regiuni ale țării
 - valoare grant: 10.000-75.000 Euro
 - suma disponibilă: 0.40 Mil. Euro/regiune
 - Se va lansa la începutul lunii mai a.c.

Phare CES 2005 - Proiecte sub Prioritatea D (toate cele 8 regiuni)

- **Schemă de granturi pentru sprijinirea autorităților publice în realizarea de investiții în sectoarele de mediu prioritare: deșeuri, apă, biodiversitate**
 - beneficiari eligibili: autoritățile publice din localitățile cu până la 50.000 locuitori
 - valoare grant: 300.000-1.000.000 Euro
 - suma disponibilă: 3,334 MEuro/regiune

- **Schemă de granturi pentru sprijinirea sectorului privat (IMM-urilor) în realizarea de investiții în sectorul deșeuri;**
 - beneficiari eligibili: IMM-urile cu activitate în domeniul gestionării deșeurilor
 - valoare grant: 50.000-300.000 Euro
 - suma disponibilă: 1,0837 Meuro/regiune

- **Schemă de granturi pentru pregătirea de proiecte (se adresează sectorului public)**
 - beneficiari eligibili: autoritățile publice
 - valoare grant: 10.000-75.000 Euro
 - suma disponibilă: 0.40 MEuro/regiune

Phare CES 2006

Proiecte sub Prioritatea D

- Schemă de granturi pentru sprijinirea autorităților publice în realizarea de investiții în sectoarele de mediu prioritare: deșeuri, apă, biodiversitate
 - valoare grant: 300.000 - 1.000.000 Euro (la recomandarea CE, suma minimă poate deveni 100.000 EURO)
 - suma disponibilă: 4,1334 MEuro/regiune

Programul Operațional Sectorial (POS) MEDIU

- **POS Mediu** reprezintă documentul programatic prin care sunt stabilite prioritățile, mecanismele și aranjamentele instituționale pentru derularea Fondurilor Structurale și de Coeziune, în sectorul de mediu

- **Constrângeri pentru implementarea POS Mediu:**
 - Perioadă limitată de timp 2007-2013
 - Resurse financiare limitate

***POS Mediu* nu poate finanța toate necesitățile din sectorul de mediu în România!**

Probleme de mediu

Prioritățile și măsurile POS Mediu – concentrate în special asupra rezolvării următoarelor probleme de mediu :

- ❑ Servicii publice neadecvate în sectoarele apă și apă uzată
- ❑ Municipality fără sisteme de canalizare și de epurare a apelor uzate la nivelul prevăzut de normele legale în vigoare
- ❑ Mari aglomerări fără sisteme de alimentare cu apă
- ❑ Sisteme neadecvate privind managementul deșeurilor
- ❑ O proporție mare de deșeuri depozitate; proporție scăzută de deșeuri reciclate
- ❑ Existența unui număr mare de depozite de deșeuri neconforme
- ❑ Nivel ridicat de emisii de SO₂ și NO_x

POS MEDIU – AXE PRIORITARE

Obiectiv global – Imbunatatirea standardelor de viata si mediu

Obiectiv specific 1

Imbunatatirea accesului
la utilitatile publice

Obiectiv specific 2

Imbunatatirea calitatii mediului

Obiectiv specific 3

Imbunatatirea protectiei
naturii

Axa prioritara 1

Extinderea
si modernizarea
infrastructurii
de apa/apa uzata

FC

Axa prioritara 2

Dezvoltarea
sistemelor
de management integrat
al deseurilor si
reabilitarea
siturilor contaminate

FEDR

Axa prioritara 3

Imbunatatirea
sistemelor
de incalzire
municipala
in localitatile prioritare

FC

Axa prioritara 5

Dezvoltarea
infrastructurii
adevate de
prevenire a
riscurilor naturale
in zonele cele mai
vulnerabile

FEDR

Axa prioritara 4

Implementarea
sistemelor
adevate de
management pentru
protectia
naturii

FEDR

Asistenta Tehnica

FEDR

Apa

- **Obiectiv** - Asigurarea infrastructurii corespunzatoare de apa si apa uzata si a serviciilor de calitate aferente, la preturi accesibile, pentru populatia din aglomerarile umane de peste 10.000 locuitori echivalenti (angajament din negocieri)
- **Domenii majore de interventie**
 - Reabilitarea/modernizarea statiilor de tratare a apei potabile;
 - Reabilitarea/extinderea retelelor de apa si canalizare;
 - Constructia/reabilitarea statiilor de epurare a apelor uzate.
- **Beneficiarii vizati** sunt asociatiile de municipalitati la nivel regional/judetean.

Deseuri

- **Obiectiv** - Dezvoltarea sistemelor de managementului integrat al deeurilor, in conformitate cu standardele europene, in toate judetele, și reabilitarea siturilor contaminate
- **Domenii majore de interventie**
 - Construirea depozitelor conforme de deseuri;
 - Inchiderea depozitelor neconforme;
 - Construirea statiilor de transfer;
 - Dotarea cu masini si echipamente;
 - Facilitati de colectare selectiva a deeurilor menajere;
 - Reabilitarea siturilor contaminate.
- **Beneficiarii vizati** sunt autoritatile judetene si asociatiile de municipalitati/judete, precum si autoritatile locale care au in proprietate situri contaminate .

Aer

- **Obiectiv** - Imbunatatirea calitatii aerului prin reducerea emisiilor poluante provenite de la centralele municipale de termoficare in localitatile cele mai afectate de poluare
- **Domenii majore de interventie**
 - Reabilitarea sistemelor municipale de incalzire (reabilitarea retelelor de termoficare, retehnologizarea instalatiilor in vederea reducerii emisiilor poluante)
- **Beneficiarii vizati** sunt autoritatile locale

Protectia naturii

- ❑ **Obiectiv** - Dezvoltarea sistemelor adecvate de management al ariilor protejate de interes comunitar – Rețeaua Natura 2000.
- ❑ **Domenii majore de interventie**
 - Investiții în sistemele de management ale ariilor protejate naturale
- ❑ **Beneficiarii vizati** sunt administratorii ariilor protejate.

Inundatii si zone afectate de eroziune

- **Obiectiv** - Reducerea impactului negativ determinat de inundații si zone afectate de eroziune
- **Domenii majore de interventie**
 - Protecția împotriva inundațiilor;
 - Combaterea eroziunii costiere (la Marea Neagra).
- **Beneficiarii vizati** sunt ANAR si autoritatile locale care au in proprietate terenuri cu risc mare la inundații sau afectate de eroziune.

Obligații care revin beneficiarilor/autorităților locale (I)

- ❑ **prevederea de fonduri în bugetele locale** pentru finanțarea pregătirii proiectelor,
- ❑ **asocierea municipalităților**: condiție a aprobării proiectului;
- ❑ **pentru sectorul de apă, se impune crearea unui operator regional unic**
- ❑ proiectele regionale contribuie la reducerea costurilor investiționale și de operare, precum și la utilizarea eficientă a fondurilor disponibile
- ❑ **pentru sectorul de deșuri** este necesară promovarea unor **proiecte integrate de gestionare a deșeurilor menajere** (cuprind închiderea și ecologizarea depozitelor neconforme, construirea unor depozite ecologice, stații de transfer, sisteme de colectare selectivă, etc.);
- ❑ **separarea serviciilor de apă/apă uzată, gestionarea deșeurilor și termoficare** de alte servicii publice; (regiile locale care prestează servicii publice în domenii variate – apă, salubritate, termoficare, transport urban, etc. trebuie restructurate, dacă se vizează finanțarea Uniunii Europene);

Obligații care revin beneficiarilor/autorităților locale (II)

- ❑ **dimensionarea proiectului** - în strânsă legătură cu capacitatea de susținere financiară;
- ❑ **identificarea surselor de cofinanțare** - din veniturile generate de operator (max. 15%). Aceste venituri trebuie să acopere cel puțin costurile de operare și întreținere, costurile rambursării împrumutului (afert cofinanțării proiectului), precum și o rezervă pentru dezvoltarea viitoare.
- ❑ **crearea unei unități de implementare a proiectului** – din faza de pregătire a proiectului;
- ❑ **informarea și implicarea populației** încă din stadiul incipient al pregătirii proiectului, referitor la conținutul proiectului și, în mod special, la implicațiile la nivel local ale adoptării și implementării acestuia.

Etape în obținerea finanțării europene

- ***Pregătirea aplicațiilor*** (cereri de finanțare) pentru proiectele individuale, (finanțare din fonduri proprii sau prin Asistență Tehnică acordată de MMGA); în ambele cazuri, este necesară pregătirea următoarelor studii:
 - Master plan
 - Studiu de fezabilitate
 - Analiza economico-financiară
 - Evaluarea impactului asupra mediului
 - Analiza instituțională
 - Alte acorduri și autorizații
- **Evaluarea documentației de către MMGA**
 - Contribuția la realizarea angajamentelor de mediu ale României
 - Compatibilitatea proiectului cu politicile comunitare de mediu
 - Aspectele tehnice
 - Viabilitatea financiară
 - Capacitatea de implementare

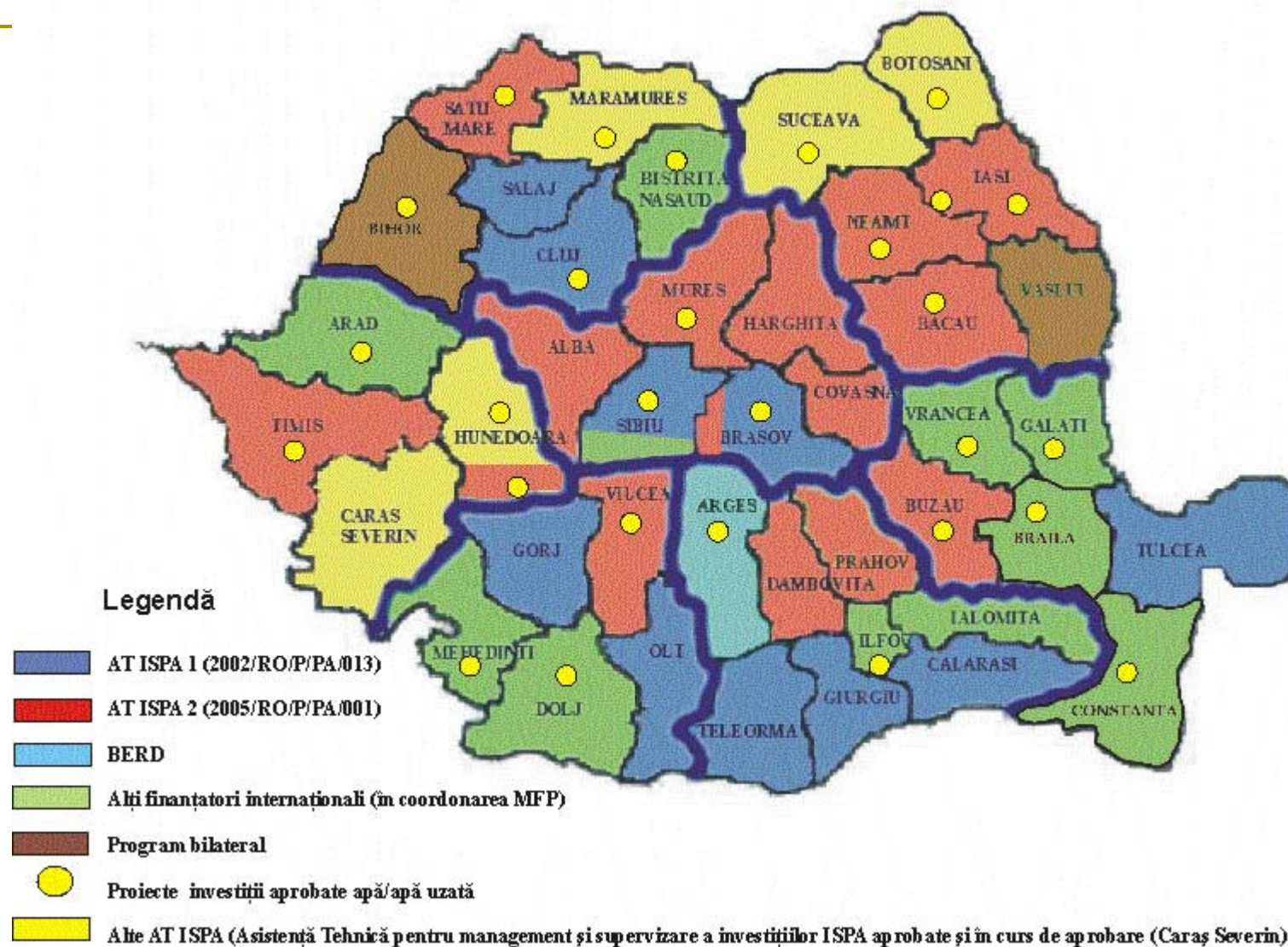

Etape în obținerea finanțării europene

- **Transmiterea documentației** aferente proiectului (aplicatia) la **Comisia Europeană** (CE), după aprobarea preliminară a proiectului de către MMGA – pentru proiectele > 25 mil Euro;
- **Evaluarea proiectelor de către CE**, în două etape: verificarea documentației și vizita de teren;
- **Aprobarea proiectelor de către CE** (proiecte > 25 mil Euro) sau **MMGA** – formalizată printr-o decizie de finanțare; aceasta reprezintă momentul de începere propriu-zisă a proiectului;
- **Pregătirea dosarului de licitație** – trebuie să se realizeze în același timp cu aplicația, pentru a permite începerea implementării proiectului, cât mai curând după decizia de finanțare (regula n+2).

Investiții ISPA aprobate și surse de finanțare pentru pregătirea proiectelor în vederea accesării Fondurilor Structurale și de Coeziune - în sectorul de apă

Investiții ISPA aprobate și surse de finanțare pentru pregătirea proiectelor în vederea accesării Fondurilor Structurale și de Coeziune - în sectorul de management al deșeurilor

Vă mulțumim!

Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor

